

مردم شناسی و نژاد شناسی ایران^(۱)

مقدمه - متجاوز از يك قرن است که هیئت‌های علمی، در نواحی مختلف ایران، به کوشش‌های علمی و تاریخی مبادرت نموده‌اند. امروزه بر اثر تحقیقات و بررسی‌های آنان کمتر کسی است که نداند ایران سابقه شش هزار سال دارد. در این گفتار، نویسنده می‌خواهد گامی فراتر گذارد و اکتشافات تاریخی هیئت علمی دانشگاه پنسیلوانیا^۲ را برای علاقه‌مندان به آثار قدیم برشته تحریر درآورد زیرا طبق این اکتشافات ایران برآستی تا چهل هزار سال قبل تمدن داشته است بویژه که موضوع با کوشش‌های علمی مغرب ایران بستگی کامل دارد. پیش از آنکه در خصوصیات این حقاریهای علمی وارد شویم از ذکر یک مقدمه ناگزیر می‌باشد و امیدوار است مفید واقع گردد. دانشمندان نژاد شناس زندگی انسان را به سه دوره عصر حجر قدیم، عصر حجر جدید و عصر مفرغ تقسیم کرده‌اند. مراد از عصر حجر زمانی است که انسان قدیم در غارها و یا شهرهایی که روی رودخانه‌ها می‌ساخت بسر میبرد. چون نیاکان ما پی‌بوجود مفرغ و آهن و سایر فلزات نبرده بودند تمام روز را در غارها می‌زیستند و برای رفع نیازمندیهای خود ادوات سنگی به کار میبردند و از آنجا که از هر سنگی نمی‌توانستند به آسانی استفاده کنند بناچار در صدد پیدانمودن نوع مخصوص برآمدند بنام سنگ چخماق یا سیلکس.

خاصیت سنگ مزبور این است که هر گاه بشکنند دم‌های تیز و برنده‌ای نظیر کارد و چاقو پیدا می‌کند. انسان نخستین با مختصر تغییراتی که در آن میداده بر راحتی میتوانسته است گوشت و پوست حیوانات و چوب و غیره را پاره یا سوراخ کند. دانشمندان برای عصر حجر قدیم و جدید، بر حسب مشخصات ادوات و آلات کار تقسیماتی قائل شده‌اند که چون در نواحی مختلف اروپا و شمال آفریقا کشف شده، انواع گوناگون ادوات سنگی رابه اسم آن نواحی نام‌گزاری کرده‌اند.

قدیمترین ابزار سنگی از انسان قدیم بنام دوره آب ولین^۳ مربوط به پانصد هزار سال

* آقای دکتر بهمن کریمی رئیس سابق اداره باستانشناسی از باستانشناسان پزوهنده.

قبل است که در محل آب ویل مکشوف گردید. پس از آن آشولین^۴ موسترین^۵ اورین یاسین^۶ آزی لین^۷ و تاردنوازین^۸ است که طول زمانی آن بطوری که گفته شد از ۵۰ هزار سال شروع شده به پنجهزار سال قبل خاتمه می یابد اینک باصل مطلب خود میپردازیم.

تقریباً در اواخر بهار چهل و هشت سال پیش (سال ۲۴۸۷ شاهنشاهی) آقای پروفیسور کالتون کون^۹ که بریاست یک هیئت علمی از دانشگاه پنسیلوانیا واقع در فیلادلفیای آمریکا معرفی شده بود از وزارت فرهنگ وقت تقاضا کرد که می خواهد در کوهستانهای شمال شرق و غرب ایران به تفحصات علمی بپردازد. چون چنین تقاضائی متضمن فوائد علمی و تاریخی زیاد بود و متأسفانه تا این تاریخ آنطور که باید در ایران چنین تحقیقاتی بعمل نیامده بود وزارت فرهنگ با توجه ودقت کامل در این خصوص هیئت وزراء پیشنهادی تقدیم کرد. پس از آن که جریان در هیئت وزراء بتصویب رسید مراتب به آقای کالتون کون ابلاغ گردید. ضمناً جهت نظارت و بازرسی عملیات هیئت مزبور نویسنده این گفتار از طرف وزارت فرهنگ تعیین شد که با هیئت همراه باشد. هیئت مزبور پنج تن بود و از ششم تیرماه ۲۴۸۷ شاهنشاهی باین تحقیقات پرداختند و هفتم آبانماه ۲۴۸۹ عملیات خود متناوباً در مدت ۲ سال ادامه دادند. در این مدت متجاوز از یکصد غار مورد مشاهده و عکس برداری دقیق هیئت قرار گرفت و سرانجام در میان این عده فقط در پنج غار بشرح زیر عملیات حفاری انجام گرفت:

۱- غار شکارچیان بیستون

۲- غار تم تاما (Tam tama) در کناود نازلوچای در پانصد متری شمال غربی

قلعه اسمعیل آقا سمیتقو

۳- غار خونیک پای گذار واقع در خراسان

۴- غار کمر بند در شش کیلومتری جنوب شرقی به شهر مازندران

۵- غار تفنو واقع در کردستان

نتیجه تحقیقات هر پنج غار بینهایت رضایت بخش بود.

اینک برای نمونه شمه ای از وضع غار شکارچیان بیان می شود و در گفتارهای بعد به

تدریج هر یک از پنج غار دیگر مورد بحث قرار خواهد گرفت.

۱- غار شکارچیان بیستون- این غار کوچک در دو بیست متری نقش برجسته معروف

بیستون و روبروی چشمه بزرگ و قهوه خانه های قریه بیستون واقع است و تا راه شوسه

۱۵۰ متری شتر فاصله ندارد. موقعیت آن طوری است که هر شخص عادی میتواند بسهولة

درک کند که انسان در قدیم بطور قطع درین غار زندگی نموده است زیرا اولاً رفت و آمد به

غار سهل و ساده است ثانیاً غار در مسیر جاده معروفی است که وقتی، اقوام هند و اروپائی

از این خط مهاجرت نموده‌اند ثالثاً غار مشرف بر جلگه حاصل خیز ورودخانه قراسوم میباشد رابعاً جلوی غار چشمه عظیمی است که بمنزله استخر بزرگی بوده و بهترین و صاف‌ترین آبهای گوارا را در بر دارد. خامساً مدخل غار طوری است که اولین اشعه نور خورشید بآن می‌تابد و میدانیم که اقوام قدیم نور و روشنایی را مورد احترام و پرستش قرار میداده‌اند بدین لحاظ کوشش می‌نموده‌اند ساختمانهای خود را طوری بسازند که رو بطرف خورشید باشد طبیعی است که غاریستون از این حیث هم نقص نداشته است.

این فرضیه‌ها بزودی جنبه تحقق بخود گرفت زیرا در مدت قریب بیست روز حفاری منظم علمی ابزار چخماق پدیدار شد. بطوریکه تا عمق ۶/۵ متر کارگاه حفاری بیش از صدها ادوات سنگی با رنگها و شکلهای گوناگون زیبا کشف گردید مانند کارد - اره - ابزار تراش و سوراخ کردن - سرنیزه و غیره.

تاریخ قدیمترین این ابزار بدوره موسترین^۱ مربوط میباشد که ذکر آن گذشت و زمان آن تا چهل هزار سال پیش برابر میشود دانشمندان آمریکائی از یافتن این آلات چخماق بسیار راضی و خوشحال گردیدند زیرا نوع ابزار کشف شده از بیستون با دوره موسترین هم عصر میشود و نسبت بسایر ابزار این دوران در جهان، بمراتب ممتازتر و زیباتر هستند از این رو پروفیسور نامبرده عقیده داشت این ابزار بعدها نامی دیگر، بفراخور خود، در جهان علم، خواهد گرفت که شاید همان نام مخصوص غار شکارچیان بیستون باشد. علت دیگر خوشحالی دانشمند آمریکائی این بود که جدآ عقیده داشت تا این زمان در ایران این نوع تحقیقات صورت نگرفته است و اینک نخستین بار اوست که در اینکار پیشقدم شده و باین نوع تحقیقات پرداخته و افتخار نخستین توفیق درین کار نصیب او گردیده است. در این غار غیر از ابزار سنگی، مقادیری دندانهای حیوانات وحشی مانند گراز و خوک و اسب و گاو وحشی بدست آمد که امروز نوع بعضی از این حیوانات بکلی از بین رفته است و این امر خود شایان اهمیت و توجه میباشد. علاوه بر اینها تعداد زیادی استخوانهای ران گوزن و آهومکشوف گردید که نشان آن بود که حیوانات مزبور را شکار نموده بودند و چون غار هم هیچ نام و نشانی در محل نداشت از آنرو هیئت علمی بدان غار نام شکارچیان داد. دانشمند آمریکائی یقین داشت اگر روزی دنباله این تحقیقات ادامه پیدا کند بیشک از دوران قدیمتر عصر حجر نیز آثاری کشف خواهد گردید بنابراین باید بانتظار عملیات حفاری پیرامنه‌ای در این زمینه بود.

(دنباله دارد)

(۱) Antropologic	(۲) Pensylvania	(۳) Abbe Villien
(۴) Acheu leen	(۵) Mousterien	(۶) Aurignacien
(۷) Aze leen	(۸) Tardenoisien	(۹) Pro Carleton Coon
(۱۰) Mousterien		

عکس دستخط مطاع لایم الامام حضرت حجج اسلام و آیات الله فی الانام و
 پیشوا یان فرقه ناحیه انبی عشره و منبیا حافیه حنا جعفریه که بر حسب توفیق
 میسح حضرت حجه الله امام عصر عجل الله فرجه اطاعتشان بر تمام شیعیان فرض
 و متعمم است اعنی آقای حاج میرزا حسین نجل مرحوم حاج میرزا اخیل طهرانی
 و آقای آخوند ملا محمد کاظم بحر اسرار و آقای آخوند ملا عبدالله مازندرانی
 مترانه السلاطین بطول قاتله

بسم الله الرحمن الرحیم

بر عموم الزامات حاضر است روایات و کتبنا مان سه دود و غیر ملک سید زین العابدین ایران علیه السلام
 که در هیچ دوره نصف باورانی مالک و دول سید زین اندازد که فدا شود یکی است بر وجهی که
 خود قدرت و قهر و علیت اجابت این قرب جوار و تحاک بر شان در بر قطه از غلط مملکت اسلام بیان
 در هیچ زمان کسی بودیم و معلوم است اگر حال همین سوال نماند خدا نخواسته حال (آنس) در وطن
 مقدس اسلام خواهد نظر شد پس جل الوقت تا فرضی در دست بر تارهای غبار و از دست پیمان شد
 که تفرقه روح مملکت و قوه قهره دولت نماید شرعا و عقلا لازم است که اختلاف میان این ائمه کبری باشد
 تبدیل کنند در دست بست یکدیگر داده و در خدایات و فاع با اجابت از ارض اندرس اسلام گویند و تعلیم و
 قوانین هر یک بر حسب فرقه و در خود دارد و قانون نظام را از مجلس شورای ملی شنیدند اگر آن در دست
 در فرستادن مجلس شورای ملی مطالبت کنند و اتحاد او امر و احکام و قوانین سیاسی بر ضرورت صادر
 از مجلس شورای ملی را که وجودش بر حسب استحکام امر سلطنت دوام با پادشاهی اسلام است فرقه هر یک
 خود و مخالف آزاد حکم صادر و محاربا حضرت ولی عصر علی اله فرجه است ما بر وجهی که بار آمده در
 مملکت دولت و دولت اسلام از تحت ریت عادی این سبب خالص شود و الا لا صحت زده از اسلام تحت سلطنت
 الاجاب بفعالون فیما یباشون و یکگون منبیا آمدن و بعد از آنکه در کتب اربعه آمده است

از مرکز المرحوم مع

از مشترک عزیز و خواننده محترم آقای علی اکبر نجم آبادی که این سند مهم مشروطیت
 را برای ما فرستاده اند تشکر می کنیم و امیدواریم همه مشترکان و خوانندگان ماهنامه
 تحقیقی گوهر بایشان تاسی جسته و اگر اسناد دارند برای درج در این ماهنامه بفرستند که به
 روشن شدن تاریخ مستند ایران خدمتی ارزنده بشمار میرود.